

لزوم بازچرخش عناصر غذایی موجود در بقایای محصولات کشاورزی و فضای سبز

خشک بودن اقلیم کشور، کشت‌های پی‌درپی، عملیات خاک‌ورزی غلط و عدم استفاده از پسماندهای گیاهی باعث شده تا خاک کشور با کمبود شدید مواد آلی روبه‌رو شود به طوری که در بسیاری از خاک‌های کشور درصد مواد آلی به کمتر از نیم درصد کاهش یافته است. افزایش مواد آلی خاک از اجزای اصلی کشاورزی پایدار می‌باشد و در صورت تحقق نیافتن این مهم، کشاورزی پایدار و پایداری تولید معنای خود را از دست می‌دهد که در این راستا افزایش ماده آلی خاک از اهداف مهم پایداری تولید است. اگر چه درختان از جهت تولید میوه به دو دسته درختان مثمر و غیر مثمر تقسیم می‌شوند اما تمامی درختان با تولید سالانه برگ و شاخه‌های بسیار کارخانه‌های تولید کننده محصولات متنوع‌تری نیز محسوب می‌شوند. چرخه سالانه بازگشت عناصر برگ‌ها و چوب درختان به خاک همواره در طبیعت اجرا می‌شود و از این رو مشاهده می‌شود جنگل‌ها صاحب خاک‌های غنی هستند. برگ‌ها، گیاهان ضعیف، شاخه‌های باریک و حتی گل‌های پژمرده و چوب درختان (زائدات باغی) از جمله مواد اولیه مرسوم در تولید کمپوست گیاهی هستند. بدین ترتیب، مواد مغذی بسیاری را به خاک بازگردانده و سبب تقویت مواد آلی خاک می‌شوند. بقایای مزارع به خاطر ارزش اقتصادی پایین و حجم زیاد، معمولاً غیرقابل استفاده هستند. ضایعات کشاورزی و باغبانی شامل پوست پسته و بادام و میوه‌ها، کاه و کلش محصولات زراعی، علف‌های هرز، چوب‌های هرس شده و ... ضایعاتی هستند که معمولاً کشاورزان برای از بین بردن و یا دور ریز آن‌ها، مبالغی هزینه می‌نمایند. در تولید کمپوست (کود گیاهی) این ضایعات بسیار ارزشمند است که می‌توان دوباره مواد غذایی را به زمین بازگرداند.

در شهر قزوین سالانه حجم زیادی از برگ‌های خزان شده و شاخه‌های هرس شده در فصل پاییز جمع‌آوری می‌گردد که منبع عظیمی از عناصر غذایی مورد نیاز گیاهان می‌باشد. با اعمال روشهای تولید بیوکمپوست می‌توان از هدر رفتن این منبع غذایی گیاهی جلوگیری و زمینه برای بازگشت این عناصر به خاک را فراهم آورد. در این روش، پس از هرس شاخه‌ها و جمع‌آوری برگ‌های خزان شده، آنها را جهت طی نمودن دوره ۴۵ روزه و تبدیل به کود، دپو می‌نمایند. با انجام این روش می‌توان سالانه از هدر رفتن مقدار زیادی از پسماندهای آلی کشاورزی و فضای سبز جلوگیری کرد.

یکی از مهمترین فواید کود گیاهی و سبز بهبود خواص فیزیکی خاک می‌باشد. بالا رفتن هوموس باعث تشکیل خاک دانه‌ها می‌شود و لوله‌های مویین خاک بیشتر شده و تهویه و نفوذپذیری خاک را افزایش می‌دهند. کود سبز از دو طریق بر میزان تلفات ناشی از آب شویی تاثیر می‌گذارد یکی از طریق انتقال آب از خاک به اتمسفر بر اثر تعرق، و دیگری از طریق جذب عناصر غذایی از محلول خاک و جلوگیری از انتقال آن به زه آبها.